

REFERAT Ældre- og Sundhedsudvalget 2018 -2021 d. 13-01-2020

Mødedato Mandag d. 13. januar 2020 kl. 13:30

Mødested Sundhedscenteret i Maribo, Konferencen I

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Revidering af kvalitetsstandarder for optagelse i ældrebolig, plejebolig og midlertidig bolig.....	4
Godkendelse af kommissorium for udarbejdelse af masterplan for ældre- og plejeboliger 2030.....	8
Styregruppen for folkesundhed - kommissorium og aktiviteter.....	10
Åben orientering.....	11

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-755-19

Sagsfremstilling

Dagsorden til Ældre- og Sundhedsudvalgsmøde den 13. januar 2019.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 2: Revidering af kvalitetsstandarder for optagelse i ældrebolig, plejebolig og midlertidig bolig

27.35.00-A00-1-19

Sagsfremstilling

Nærværende sagsfremstilling omhandler revidering af kvalitetsstandarderne for pleje-, ældre- og midlertidig boliger.

Baggrunden for at revidere kvalitetsstandarderne for boligerne under Ældre- og Sundhedsudvalgets ansvarsområde sker dels, som følge af Ældre- og Sundhedsudvalgets temamøde om ældreboligområdet i maj 2019 samt behovet for at opdatere eksisterende kvalitetsstandarder på området.

Ældre- og Sundhedsudvalget har særligt ønsket en skærpelse af serviceadgangen til ældreboliger, for at bremse op for stigende udgifter til tomgangshusleje samt mellemkommunale udgifter for Lolland Kommune borgeres ophold i ældreboliger i andre kommuner. Af sagens bilag 1 til 5 fremgår baggrundsmateriale fra temamødet i maj.

Kvalitetsstandarderne danner grundlag for at skabe sammenhæng mellem det politisk fastsatte serviceniveau og de afsatte ressourcer. Kvalitetsstandarderne beskriver hvilken service borgere med behov for en indsats kan forvente, og de sætter rammen for udmøntning af visitationsafgørelser på området.

Lolland Kommune har anvisningsretten til 198 ældreboliger, som alle ejes af boligforeninger. Da Lolland Kommune har anvisningsretten hæfter kommunen også for tomgangshusleje og istandsættelse, hvis lejer/boet ikke kan betale.

Visitationen har den mulighed, at borgere, som *ikke* opfylder kriterierne for ældrebolig, kan tilbydes ældreboligen på almene vilkår:

- ud fra en rehabiliterende tankegang, så borgeren forbliver selvhjulpent længst muligt,
- så borgerne får en tidssvarende og bedre bolig end den bolig, som de typisk kommer fra samt
- så kommunen undgår tomgangshusleje.

En ældrebolig på almene vilkår er *ikke* omfattet af retten til fritvalg, og kan ikke give adgang til ældrebolig i anden kommune og medfører således ikke mellemkommunal udgift.

Endvidere har Boligforeningerne og Lolland Kommune siden sommer 2019 indgået et samarbejde for at få udlejet ældreboliger i langvarig tomgang til andre end målgruppen - dog således at når boligen igen bliver ledig, skal den igen tilbydes målgruppen.

Nedenstående ses en oversigt over primært de reviderede kriterier for optagelse i ældrebolig gældende for fremtidigt visiterede borgere, hvor kriterierne skærpes maksimalt. Borgere skal bl.a. have behov for daglig personlig pleje, som en grundlæggende præmis for en mulig bevilling.

Gældende kriterier:

1. Ansøgeren skal have en varigt fysisk og /eller psykisk funktionsnedsættelse. Funktionsnedsættelsen vurderes ved en konkret og individuelle vurdering (jf. Lov om social service § 88).

2. Nuværende bolig skal være uhensigtsmæssigt indrettet/beliggende i forhold til funktionsnedsættelsen.

Forslag til ændring:

1. Ansøgeren skal have en betydelig og varigt fysisk og /eller psykisk funktionsnedsættelse, vurderet ved en konkret og individuelle vurdering (jf. Lov om social service § 88).

Forslag til kriterie nr. 2:

2. Ansøgeren skal have et varigt dagligt visiteret behov for hjælp til personlige opgaver (vil udelukke ca. 40 % af nuværende der er bevilliget ældrebolig)

Det er endvidere implicit i ovenstående kriterie, at hjælpen skal varetages af leverandør, som er andre end ægtefælle, samlever eller familie/netværk.

3. Ansøgeren kan opnå en større grad af selvhjulpethed og eller sikkert/forsvarligt kan færdes indendørs, ved flytning til bolig med særlig indretning.

Med særlig indretning forstås f.eks.:

- Særlige pladsforhold pga. hjælpemidler og/eller behov for hjælp af 1 til 2 personer
- Særlig indretning af køkken, bad, elevator o. lign.

3. Nuværende bolig skal være så uhensigtsmæssigt indrettet, at:

- ansøgeren ved flytning til almenældrebolig, skal blive helt eller delvis selvhjulpethed i forflytningssituationerne.

Og/eller

- ansøgers behov for personlig hjælp kun kan varetages arbejdsmiljømæssigt forsvarligt, såfremt borgeren flytter til almen ældrebolig. Vurderingen af forflytningssituationens forsvarlighed skal være udført af uddannet forflytningvejleder.

4. Borgere, som kan klare sig selv via det almindelige boligmarked, skal have udtømt egne muligheder for selv at finde anden egnet bolig.

4. Ansøger skal have udtømt egne muligheder for selv at finde anden egnet bolig.

Følgende forhold, som enkeltstående årsag til ansøgning, berettiger IKKE til ældrebolig:

- Høj alder.
- Hvis hus/have er blevet for stort/krævende og/eller for dyrt.
- Uhensigtsmæssig geografi i relation til ansøgerens ønskede aktivitetsniveau.

Følgende forhold berettiger ikke i sig selv til ældrebolig:

- Høj alder.
- Hvis hus/have er blevet for stort/krævende og/eller for dyrt.
- Uhensigtsmæssig geografi i relation til ansøgerens ønskede aktivitetsniveau.
- At hidtidige adresse (hus eller lejlighed) er solgt og ansøger står uden bopæl.

Ud over en forventning om, at færre bevilliges ældrebolig, som vil betyde at færre kan flytte i ældrebolig uden for Lolland Kommune, kan følgende konsekvenser af de opstrammede kriterier for optagelse i ældrebolig betyde, at:

- flere ældreboliger til udlejning på almene vilkår.
- flere borgere med behov for hjælp i yderområder "takker nej" og forbliver boende i deres nuværende boliger - som typisk trænger til vedligeholdelse eller er i noget dårlig forfatning - hvis boligen de tilbydes på almene vilkår ligger uden for de større byer Maribo og Nakskov.
- effektiviteten i hjemmeplejen- og hjemmesygepleje bliver mindre pga. øget transport, såfremt borgeren forbliver i sin bolig i yderområdet.
- færre borgere fra andre kommuner bevilliges en ældrebolig i Lolland Kommune, da kriterierne er de samme for egne borgere som andre kommuners borgere.

Oversigt over, hvilke ændringer der er i de 3 vedlagte kvalitetsstandarder:

Kvalitetsstandard for plejeboliger:

- Revideringen af kvalitetsstandarden for plejeboliger er alene af faktisk og mindre layoutmæssig karakter, således at kvalitetsstandarden kan fungere som et opslagsværk, der hurtigt giver de væsentligste oplysninger om såvel lovgivning og kriterier som geografi.

Kvalitetsstandarden for ældreboliger:

- Revideringen af kvalitetsstandarden for ældreboliger indeholder de skærpede kriterier for bevilling af ældreboliger samt ændringer af faktisk karakter.
- Layoutet i kvalitetsstandarden for ældreboliger er opsat, så den kan fungere som et opslagsværk, der hurtigt giver de væsentligste oplysninger om såvel lovgivning og kriterier som geografi.

Kvalitetsstandarden for midlertidige boliger:

- Revideringen af kvalitetsstandarden for midlertidige boliger er primært en præcisering af, hvilke retningslinjer der gælder for opholdet i den midlertidige bolig, som ikke omhandler visitationsgrundlaget for opholdet i den midlertidige bolig. Retningslinjerne fremgår på side 5 i kvalitetsstandarden samt i den tilhørende serviceinformation og omhandler adfærd omkring rygning, alkoholindtagelse, mislighold af inventaret i boligen, hvad borgernes egenbetaling dækker osv.
- Der er præciseret, at der er klageadgang for afgørelser om ophold i midlertidig bolig.

Økonomi

- Udgiften til tomgangshusleje i 2018 var 3,125 mio kr.
- Den forventede udgift til tomgangshusleje for 2019 skønnes til at være 3,1 mio kr.
- Udgiften vedr. mellemkommunal betaling for ældreboliger i 2018 var 7.662 mio kr.
- Den forventede udgift vedr. mellemkommunal betaling for ældreboliger i 2019 skønnes til at være 8,7 mio kr.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

- Bekendtgørelse af lov om almene ældreboliger mv.
- Vejledning om botilbud mv til voksne (vejledning nr. 9096 af 21/2 2018).
- Lov om retssikkerhed jf. § 9c – omhandlende mellemkommunale forpligtelser

Høring/udtalelse

Kvalitetsstandarderne sendes til høring i Ældrerådet og Handicaprådet inden endelig godkendelse i Byrådet

Indstilling

Social- og arbejdsmarkedssektoren indstiller:

- At Ældre- og Sundhedsudvalget sender kvalitetsstandarderne for pleje-, ældre-, og midlertidige boliger i høring, og at kvalitetsstandarderne efter høring behandles af Ældre- og Sundhedsudvalget med henblik på, at sende sagen til endelig godkendelse i Byrådet.

Sagen afgøres af

Byrådet

Beslutning

Udvalget ønsker en ændring af formulering i kriterie 2, vedrørende hvem der kan varetage den hjælp, som borgeren har behov for.

Sagen og dens bilag sendes i høring jf. indstilling og genoptages på udvalgets møde i begyndelsen af marts måned.

Bilag

Notat til temadrøftelse ÆSU 6. maj 2019

Bilag 1 - Oversigt over, hvordan borgerne benytter deres ret til 'frit valg' af ældrebolig udenfor L

Bilag 2 Ældreboliger - Tomgang 2019

Bilag 3 - Udpluk fra Vejledning om botilbud mv til voksne (vejledning nr. 9096 af 212 2018)

Bilag 4 - Oversigt over ældreboliger beliggende i Lolland Kommune

Bilag 5- Kriterier for optagelse i ældrebolig - gældende

Kvalitetsstandard for plejeboliger revideret Januar 2020

Kvalitetsstandard for ældreboliger revideret Januar 2020

Kvalitetsstandard midlertidige boliger revideret januar 2020

Punkt 3: Godkendelse af kommissorium for udarbejdelse af masterplan for ældre- og plejeboliger 2030

03.02.00-P15-1-19

Sagsfremstilling

Ældre- og Sundhedsudvalget besluttede i juni 2019 at igangsætte en proces for analyse af nuværende og fremtidige boligbehov på Ældre- og Sundhedsudvalgets område.

Behovet for igangsættelse af analysearbejdet skal findes i de demografiske ændringer med et stigende antal borgere, der bliver stadig ældre, og en ændring i deres behov. Det stiller krav til den kommunale boligforsyning på området, og kan betyde, at der kan være behov for en ændring i udbuddet og tilbuddet.

På navnlig ældreboligområdet er der et misforhold mellem udbuddet og efterspørgslen. Kombineret med et faldende befolkningstal har det betydet en overkapacitet af ældreboliger. Derved oplever kommunen store udgifter til dækning af tomgangstabet. I december 2019 var der 26 ledige ældreboliger ud af samlet 198 boliger. For plejeboligernes vedkommende gjorde det sig gældende for 19 boliger ud af 379 i alt.

Administrationen har udarbejdet forslag til kommissorium for arbejdet med udarbejdelse af masterplan med 10 årigt sigte for kommunens ældre- og plejeboliger. Udgangspunktet er de botilbud, der allerede eksisterer i Lolland Kommune. Derudover er det indeholdt i masterplanen at anvise handleguides i forhold til at forbedre nuværende botilbud, så de i videre omfang matcher målgruppens behov.

Masterplanen skal desuden være med til at afdække, om der er behov for evt. at ændre kapaciteten på allerede eksisterende tilbud samt gøre opmærksom på, hvis der mangler tilbud.

I kommissoriet er der lagt op til en proces, der løber i hovedparten af 2020 og som fordrer i omegnen af 745 timer på tværs af hele organisationen. Masterplanen tænkes opbygget som en 5-delt undersøgelse med samme antal drypvise delleverancer. Disse er i overskrifter:

1. Beskrivelse af botilbud som de er i dag
2. Beskrivelse af nuværende og fremtidig målgruppe
3. Kig i krystalkuglen - prognose for fremtidens ældre-/plejeboligbehov i et 10 årigt perspektiv
4. Tilpasning/tillempning af nuværende tilbud
5. Perspektivering: Osten og hullerne - behovet for nye tilbud/nye målgrupper

Se bilagte kommissorium for mere detaljeret rids af indhold, arbejdsspørgsmål og projektorganisation.

Økonomi

Der lægges op til, at der tilkøbes en analyse af forventningerne til den fremtidige kapacitet på området. Det sker på baggrund af befolkningsprognose, visitationsmønster, befolkningsprofil samt nationale trends for hele landet. Analysen vil generere et antal scenarier. Det skønnes, at konsulentbistand vil beløbe sig til i omegnen af 200.000 kr., der søges finansieret via midler fra boligpolitisk handleplan.

Der er aftalt udlån af medarbejdere fra bidragende fagsektorer.

Planmæssige forhold/Lovgrundlag

Lov om almene boliger

Høring/udtalelse

Der er nedsat administrativ styregruppe, der medio dec. 2019 godkendte kommissorium.

Indstilling

Strategi og Direktionssekretariatet samt Ældre og Sundhed indstiller, at:

- Ældre og Sundhedsudvalget godkender kommissorium for udarbejdelse af masterplan for ældre- og plejeboligområdet 2030

Sagen afgøres af

Ældre- og Sundhedsudvalget

Beslutning

Godkendt som indstillet, idet udvalget gerne ser at en strategi for udvikling på ældreboligområdet fremskyndes og præsenteres selvstændigt.

Der er endvidere ønske om at pkt. 3 i køreplanen indgår i den politiske præsentation i første halvår.

Bilag

2020-01-03 kommissorium masterplan, formøde

Punkt 4: Styregruppen for folkesundhed - kommissorium og aktiviteter

00.22.00-G01-1-19

Sagsfremstilling

Den politiske styregruppe "Sundhed på Tværs" har i sit møde, den 9. december 2019 godkendt følgende:

- Revideret kommissorium for styregruppen, indeholdende formål, styregruppens fokus og kompetence
- Oversigt over aktiviteter, som den politiske styregruppe for folkesundhed har besluttet at fokusere på.

Kommissoriet tydeliggør styregruppens formål og har besluttet at forfølge to spor: fysisk aktivitet og sunde fællesskaber. I forbindelse heraf har udvalget drøftet en foreløbig oversigt over konkrete aktiviteter, som udvalget vil fokusere på.

Styregruppen har ikke selvstændig beslutningskompetence, men skal rådgive byrådet og de stående udvalg. Derfor er dialogen med de respektive fagudvalg afgørende, og det er de respektive fagudvalg, der skal træffe beslutning om af igangsætte eller justere konkrete indsatser inden for eget budget.

På mødet vil de respektive udvalgsformænd præsentere det foreløbige arbejde med fokus på betydningen for fagudvalget ressortområde, således at udvalget kan drøfte indsatserne. Byrådet vil i løbet af foråret få mulighed for at drøfte styregruppens arbejde på et byrådsseminar.

Indstilling

Sektor for Ældre og Sundhed indstiller, at kommissorium og oversigt over aktiviteter drøftes i alle fagudvalg samt økonomiudvalget.

Beslutning

Sagen drøftet.

Bilag

2019-12-12 Revideret kommissorium

2019-12-12 Konkretisering af aktiviteter

Punkt 5: Åben orientering

00.01.00-G01-755-19

Sagsfremstilling

Følgende fremsendes til orientering for udvalget

1. Sagsoversigt
2. Beslutningsprotokol for bestyrelsesmøde den 10. december 2019 Fælleskøkkenet

Beslutning

De medsendte bilag blev drøftet.

Der blev givet en orientering om modtaget tilsagn om midler fra Friluftsrådet til et projekt mellem DGI og Lolland Kommune med titlen Friluftliv og fællesskaber, som handler om at: DGI Storstrømmen, Lolland Kommune, Helhedsplan Lolland samt Forum for mænds sundhed, sammen med en bred vifte af lokale foreninger vil skabe nye sundhedsfremmende tilbud, der sætter fokus på at mindske ensomhed for mænd gennem aktiviteter og fællesskaber i naturen.

Bilag

Sagsoversigt - Ældre- og Sundhedsudvalget 2020 - 19 12 2019.docx

Beslutningsprotokol for bestyrelsesmøde den 10. december 2019 Fælleskøkkenet